

Tyttö, jolle ei oltu kerrottu

Ei kukaan meistä, joka näki tämän jutun loppunäytöksen, voi äkkiä sitä unohtaa. Täälläkin, missä tätä kirjoitan — rauhaisan Jura näköalan levitessä eteeni — on tapaus elävänä silmissäni. Katsellen vuoristomajatalon akkunasta Mesnay-Arbois'issa näen lähimpään alppien valkopäiset huiput, joiden alapuolella mäntyiset jyrkänteet päättyvät hirtittäviin kuuluihin, joiden juurelta suoraan, valkeitten teiden halkoma, punervain viinitarhain ja rauhaisain, vuosisataisten kylien vaihtelevaksi tekemä viljava laakso ulottuu itään päin niin pitkälle kuin silmä kantaa. Mutta kaikkein tämä häihuu mielestäni kääntymässä kertomustani ajattelemaan.

Sen sijaan näen kapean, korkeakattoisen huoneen ja siinä kaksoisrivin rautasänkyjä. Näen nuoren, huolettoman tohtorin kulkevan sen käytävää pitkin. Näen tyyneen hoitajattaren äänettömästi soljuvan sairaan luota toisen luo. Ja tyyntä tuijottavat minuun kasvat.

Kutsu oli tullut aamulla aikaisin. Sairaalan apumies oli tullut asuntomme kiiveten, ylös seitsemän porrasparia ja koputanut ovele.

"Eräs tyttö tahtoi tavata", sanoi hän. "Hän sanoo asuneensa tässä vieressä ja kerran olitte te lainannut hänelle kympin. Siitä kuulutte tuntevan hänet."

"Onko hän Marie?"

Sanantuoja irvisti.

"Vaikka sekin", vastasi hän. "Meidän kirjoissamme on hän Doris White. Mutta hän haluaa tavata teitä ja taitaa olla parasta joutua: hän ei kestä enää kauan."

"Onko hän kuolemassa?"

"Nopeasti."

"Mikä hänellä on?"

"Mitä lieenee. Mutta tahdotteko olla häntä enää tapaamatta vai tuletteko?"

Me menimme.

Se oli Marie, tämä Doris — Marie, joka myös oli ollut Vivian, ja joka silloin kun hänen äitinsä esitti kirkon edustajalle puna-valkean käärön, oli saanut nimen Ada. Hän katseli meitä syvälle päähän painunein silmin. Nahka — paikoin spitalinvalkea ja paikoin risapunainen — peitti kireänä kuin uusi hansikas hänen kasvojensa esimpistäviä luita. Ja kun hän näki meidän tulevan, niin hän hymyili...

Näin hän kertoi tarinansa.

Adan vanhemmat olivat eläneet jossain Massachusettsin pikkuisessa edistyneessä kaupungissa ja olivat jotenkin sen edistyneeseen väkuttamassa. Heidän ainoo vikanse oli se, että varallisuutensa oli hankittu eikä peritty — perheen perimätyt olivat sellaiset että ne köyhyyden synnyttämänä pysyivät itarina, moraaliinkin sovitettuina. Esivanhempien oli täytynyt pitää penin syrjästä kiinni; jälkeläiset, tästä välttämättömyydestä vauvautuneina, noudattivat sukurua, vaikkakin noudattivat sitä vain ruumiinhoidon opetukseen nähden. He voivat antaa lapsilleen taskurahoja, mutta pitivät hyvin sopimattomana kertoa heille totuutta.

Lapsia oli kaksi: poika ja Ada. Ja poika, kuten pojat tavallisesti — jos eivät vanhemmat ymmärrä heitä opastaa — hankki itselleen tarpeelliset tiedot, ja kuten tavallista, sai ne väärin. Siitä

Nuorten Osaisto

oli seuraus, että hän oli koulussa kuten kohteliaasti sanotaan "heikko", eikä oppinut antamaan asioille niiden oikeaa nimeä. Ja sen mukaisesti kasvoi hän — jos turmeltumista voi "kasvuksi" sanoa — taaskin kohteliaasti sanoen "vähän villiksi", "kelvoton" olisi ollut oikea sana. Ja sen mukaisesti — viimeinen seuraus, joka saattaa hänet tästä tarinasta pois — hän myös joutui kuten sanotaan "rettelöihin" (s. o. tuotti rettelöä jollekin toiselle) ja "rettelöistään" hän "pääsi" — poistumalla kaupungista.

Poika oli viittä vuotta Adaa vanhempi eivätkä hänen vanhempansa oppineet mitään tästä kokemuksesta. Kun tyttö tuli siihen ikään, jolloin hänen olisi ollut saatava heidän ohjaustaan, alkoi veljessä juuri ilmetä "villin" ajan merkit, ja vaikka vanhempiä epämääräisesti huoletivat ne tiedot, mitkä tulivat heidän korviinsa, ei heidän mieleensä johtunut epäillä sen totuutensa totuutta, joka arvelee, että pojan ajatusmailmaan ei pidä tunkentua, ja sitten lohdututtu sillä, että "villivesat" ovat välttämätön ilmaus, eivätkä he ottaneet harkittavakseen sitä, että tämän mailman nyt kerran ollessa tällainen tytönkin ajatusmailman kehityksestä olisi hiukan huolehdittava.

Molempiin lapsiin nähden noudatetulla kasvatusjärjestelmällä oli yksinkertaisuuden etu. Poikaan nähden se esintyi siten, että ruumiillisista ilmiöistä ei puhuttu mitään. Tyttäreensä nähden jaettiin nuo ilmiöt kahteen luokkaan: toiset selitettiin yhden tavun sanoilla ("on", "ei") ja toisista sanottiin "ei siitä asiasta puhuta".

"Miksi?" kysyi Ada.

Tuo hirveä kysymys oli alin omaa hänen huulillaan. Jos vastaus sopi edelliseen vastausluokkaan, annettiin se auliisti, mutta jollei, kuului:

"Olet liian nuori sitä ymmärtämään."

"Kyllä siitä aikanasi saat selvän."

"Ei siitä sovi puhua."

Tavallinen tapa kasvattaa tyttöjä ja helppo tapa — vanhemmille.

Mutta Adalle se ei ollut helppo. Hän oudosteli ensin. Sitten päätti hän päästä salaisuuden perille kyselemällä toisten lasten äideiltä; ja kun nämä olivat yhtä salaperäisiä, oli hän pakotettu lykkäämään asian siihen ihmeelliseen aikaan, jolloin hän kyllin vanhana ymmärtämään saisi vastauksen itsestään.

Se aika tuli, kuten sen niin huolella aidatuissa oloissa täytyi tulla, silloin kun hän oli huonoinnissa varten varustettu. Viidentoista vanhana ei tyttö tietänyt mitään niistä asioista, joista hänen vanhempainsa vakuutuksen mukaan ei yleensä puhuttu. Hän oli kotonsa kasvatuksensa täydellinen tuote — siihen nähden, mitä hän ei tiennyt, oli hän juuri sellainen kuin hänen vanhempansa halusivatkin hänen olevan.

Hämmästyttäväkö tämä teitä? Jos se hämmästyttää, olette te mies mistä tahansa tai sitten nainen, joka on kasvanut pääkaupunkilaisihmälässä, jossa — jossa Ada ei ollut kasvanut. On joukko miehiä, jotka tavallisesti sanovat, että on mahdotonta ty-

tön päästä viidentoista ikään "saamatta selville"; mutta sivullisen täytyy miettiä että mitään tuo ajattelee äidistään ja sisaristaan. Ja väliin joku nainenkin sanoo samoin, mutta ne ovat naisia, joiden tieto on tavalla tai toisella "varhainen", lievästi sanoaksemme. Tosiasia on, että useimmat tytöt, jos ei heille ole asiaa oikein opetettu, saavat näistä asioista perin vähän tietoa, kunnes pääsevät naima-ikään — saisivatpa avioerotilaston kokoojat ottaa tämänkin seikan huomionsa; se myös selittää, mitä Adalle tapahtui.

Ada oli käynyt koulua — sanoaksemme sitä paremman nimen puutteessa kouluksi — ja siellä oli hän oppinut yhtä ja toista kaikesta muusta paitsi itsestään. Hän ratkaisi algebran problemeja; hän taivutti latinalaisia nimisanoja; kerran viikossa tutkisti hän lause- ja tyyliopin ilahduttavia ongelmia; hän osasi luetella muistista Britannian kuninkaat ja Amerikan presidentit ja muistiaan pingotetaan voi hän kertoa ranskan opettajalle, että "l'oncle du frere de ma tante a des souliers".

Eikö heille opetettu fysiologiaa? Totta kai. Ylempillä luokilla oli pienen kirjan mukaan opetettu kaikenlaista, mikä oli "säädyllistä" nuoren tytön tietää. Yläluokan kolmannella luokalla opetettiin samat asiat uudelleen, hiukan tarkemminkin. Hän sai tietää, miten tupakka vaikuttaa sydämeen: hänelle näytettiin kaunisvärisiä kuvia juomarin mahalaukusta; hän tunsi luultakin nimeltään; hän tunsi ihmisolennosta kaiken muun paitsi sen, miten se tulee mailmaan ja kuinka se sukuaan jatkaa. Ja jos hän pääsi opistoon, voi hän lukea biologiaa — jos halusi; ja jos hän sitä alkoi opiskella, havaitsi hän, että opettaja otaksui hänen imeneen ympäröivästä ilmasta tietoja, joita ei kukaan ollut kotona eikä koulussa välittänyt hänelle opettaa.

"Ei meidän tarvitse olla huolissamme Adan takia", huoautti hänen itsettytyväinen äitinsä. "Hän kyllä tiedustelee kaikkea, paha kyllä, mutta hän on tyyntä."

Hän oli tyyntä, sillä häntä oli pakotettu alinomaan käyttämään niitä itsensä hillitsemisvoimia, jotka suinkin olivat hänen nuoren sielunsa käytettävissä; mutta se tyyneys oli yhtämittaisen hermojännityksen tasapainoa. Hän oli nyt hankkinut väliaikaiset vastaukset niihin kysymyksiin, joihin kukaan hänen luonnollisista opettajistaan ei halunnut vastata, ja nuo vastaukset olivat aivan nurinkuriset. Hän oli toistaiseksi paikannut ne murinankot, jotka koulufysiologian jäljeltä olivat jääneet, ja ne kohdat olivat juuri sellaiset, että niistä oli vihollisen helppo tunkentua sisään. Vanhempiensa parissa ollessaan oli hän mallilapsi; mutta yksin ollen vajosi hän syvyyksiin, joista he eivät osanneet uneksiakaan. Tietämättömyys, nähdäks — tietämättömyys. Hän oli kuin pikku tyttö — kuin tyttö, jonka tunnette.

Silloin Adan Bostonissa asuva täti kirjotti pyytään Adaa joulunpyhiksi luokseen. Ja tietysti Adalla oli halu mennä.

"Mutta minulla on paras liike-äiti", sanoi isä. "Ei voi jättää kauppa-äitiä on jo ollut joulun-

ostoksilla eikä hänkään voi tulla sinua viemään."

"Olen kyllin vanha menemään yksin", sanoi lapsi.

"Kuinka, Ada!" Äiti se noin hundahti muistuttaakseen tyttärelleen, että tuollainen oli "epänaisellista."

"En välitä!" intti Ada. "Olen viidentoista."

Hän taisteli ja voitti, kuten odottaa sopiinkin. Se vanhempain "huolenpito", joka peittelee perustotuuksia, on aina sitä laatua, että kun tosi on edessä, pannaan lapsi sellaiseen paikkaan, missä tuo tietämättömyys todennäköisimmin tulee turmioksi. Adan tädille kirjoitettiin, että hän tulisi Etelä-Asemalle määräjunalle. Konduktööri pyydettiin "pitämään silmällä" nuorta matkustajaa ja isä vei suutelein hyvin hyvästellyn ja asianmukaisesti varustetun Adan vaunuun.

Vaunu oli täysi, mutta joillakin istuimilla oli vasta yksi istuja näitä arvioi nyt huolellinen saattaja.

Ensinnä oli siinä tyhmä italialainen, punanen huivi tumman kaulan ympärillä; ei tietenkään kelvannut, kun oli ulkoinen ja ulkolaiset tietysti ovat rosvoja. Toisella istuimella istui nuori amerikkalainen, mutta häntä vastaan soti se tosiasia, että hän oli nuori, vieläpä isän sukupuolta. Kolmas oli nainen, mutta hän oli köyhän näköinen — joka merkitsi likaa ja epäluotettavuutta — ja sitäpaitsi oli hän avannut akkunan. Vain Europan junissa Yhdysvaltain kansalaiset harrastavat raitista ilmaa. Adan isä valitsi tyttärelleen viimeisen vapaan paikan, koska se oli täydellisen naisen rinnalla, joka oli puettu niin hyvin, että hänen täytyi olla säädyllinen.

"Saisiko pikku tyttöni istua tässä?" kysyi isä kohteliaimmin kumartaen.

Rouva — että hän oli ylhäinen rouva, siitä sai varmuuden, kun näki hänen huolellisen tukkalaitteensa, jota kallis hattu ei voinut täysin peittää — rouva katsahti häneen ja hymyili. Ja vielä suloisemmin hän hymyili, kun hän katsahti Adaan.

"Hyvin kernaasti", sanoi hän. "Hauskaa minullekin. Yksinkö hän matkustaa?"

Se rouva oli puettu sopivaan matkatakkiin, joka peitti puvun. Käsissä oli hansikkaat.

"Aivan yksin", sanoi isä, "mutta hänen tähtinsä tulee vastaan."

"Bostonissa?"

"Niin."

"Back Bayn asemalla?"

(Jatkoo toisella sivulla)

FORT BRAGG, CAL.

Nuorisoliiton kokouksessa valittiin komitea toimimaan iltaheinä. 4 p. ajaksi. Komiteaan tulivat valituksi: Lempi Kesti, Tyne Saari; Violet Kesti Vilho Jylhä ja Elvi Gustafson.

Näytöskappale oli saapunut, joka päätettiin näytellä heinä. 4 p. iltamissa. Kappaleen nimi on: "Rahaprinssin suruja".

Nuorisoliitto kesäk. 6 p. pitämässään kokouksessa päätti tk. 15 p. mennä huviretkelle Cleone Beachille.

Valittiin komitea valmistelemaan tuota retkeä ja valituksi tulivat: Carl Kesti; Tyne Saari; M. Vanhala; Rudolph Danska ja Elvi Gustafson.

Voimisteluseura aloitti ensimmäiset harjoituksensa tk. 6 päivänä. Kaikki vain joukkoon voimistelemaan.

Seuraavat kokoukset 20 ja 30 p. tk., siis silloin kaikki mukaan. Violet Kesti.